

► REPORTAŽA IZ ŽUPNIJE STARA LOKA



TATJANA SPLIČAL

Pripadnost tradiciji in občestvu

Eno najstarejših župnij v Sloveniji odlikujejo bogata, tisočletna zgodovina, tradicija in močna skupnost

»V sak duhovnik želi za župnijo narediti najboljše in ko prideš na novo med ljudi, je potrebno zavedanje, da nisi prvi, temveč prihajaš, da nadaljuješ delo svojega predhodnika,« poudarja Alojz Snoj, ko se spominja avgusta 2000, ko je nastopil službo v župniji Stara Loka. V župniji z močno tradicijo in zgodovino, na kateri so župljani zelo ponosni in do njiju tudi zahtevni, so te besede še izrazitejšega pomena.

Župnija s tisočletno zgodovino

Stara Loka je ena najstarejših župnij v Sloveniji. Njena tisočletna zgodovina, ki je tudi popisana v župnijski kroniki, se začne že vsaj leta 973, ko je bilo ozemlje dano freisinškemu škofu Abrahamu. Eni najmočnejših parfar na Slovenskem so nekoč pripadale vse cerkve nekdanjega freisinškega loškega gospostva; kasnejše župnije iz Škofje Loke, Selške in Poljanske doline ter Sorškega polja vse do Kranja so jo imele še do nedavna

za svojo »mater Fara«, zato se je tudi za Staro Loko ohranilo ime Fara.

Župnija ima razumljivo dolgo in bogato cerkveno zgodovino, po izročilu naj bi tam obstajala cerkev že v prvih stoletjih po Kristusu, listina iz leta 1074 pa govori o več cerkvah v Loki. Naj kot zanimivost omenimo, da bi temu v prid lahko celo govorili Brižinski spomeniki, ki so jih našli v popotnem obredniku škofa Abrahama (975-994).

Kot prafara je delovala do leta 1803, ko je bil sprejet zakon o sekularizaciji in se je razdrobila na dvajset župnij. Današnja župnija z župnijsko cerkvijo sv. Jurija, blagoslovljeno leta 1865, obsega deset naselij in pet podružnic: najvišje ležeča Planica, najbolj oddaljena Pevno, staro romarsko središče Crngrob in Papirnica s komaj enajst let staro kapelico, ki jo je dal postaviti domačin Janko Žagar, ki je večino svojega duhovniškega življenja preživel

v Avstriji. Duhovno življenje na podružnicah je bogato, kot pravi župnik, imajo na vsaki mašo vsaj štirikrat na leto, marsikje celo večkrat, posebno v Crngrobu.

Vsako leto 7-dnevno češčenje

250

stalnih župnijskih sodelavcev

Pestro je tudi duhovno življenje v župnijski cerkvi. Že dvajset let imajo vsak teden urno češčenje Najsvetejšega, vse od leta 2004 mesečno obhajajo 24-urno češčenje (oz. zadnja leta 14-urno) ter enkrat letno 7-dnevno češčenje Presvetega Rešnjega telesa. Svojevrstna znamenitost so

kvatrne nedelje, ko obhajajo mašo za vse pokojne po molitvenih namenih, molijo litanije, župnik pa blagoslovi vse grobove. »To je že dolga tradicija, ki je sam pred tem nisem poznal. Ko bi morali prvič obhajati kvatarno nedeljo, so me župljani spraševali, zakaj zdaj tega ni,« o navezanosti faranov na tradicijo pove župnik Alojz.

Hkrati doda, da so ob ohranjanju starega odprti za sprejemanje novega. Tako so tudi izprosili, da bi nadaljevali s silvestrskim romanjem v Crngrob, ki ga je v svojem zadnjem letu na župniji ob prelomu tisočletja

prvič vodil Snojev predhodnik Andrej Glavan. Zdaj že dvajset let na starega leta dan zvečer peš, z baklami in lučkami iz Stare Loke poromajo v Crngrob, kjer ob 23. uri obhajajo mašo in ob polnoči skupaj zunaj pričakajo novo leto. »Vsako leto se zbere okoli 600 ljudi, zahvalimo se za lepe dogodke v preteklem letu in prosimo blagoslova za novo leto,« pripoveduje Snoj.

Močno kulturno-družbeno dogajanje

Župnija povezuje tudi kulturno-družbeno dogajanje. V Jurjevi dvorani, ki stoji med



Metka Oblak, katehistinja:

V župniji Stara Loka sem katehistinja prvo leto. Spoznavam, da je to poslanstvo dinamično, kakor je vsak otrok ocean skrivnosti, ki nosi v globini Boga. Otroška iskrenost in srčnost me navdihujeta, njihova nagajivost pa včasih tudi potisne v nemoč, iz katere se učim. Prav otroci nam znajo na pristen način odkrivati Jezusa, ki najbolj od vsega ljubi otroke in nam je rekel: »Kdor ne sprejme Božjega kraljestva kakor otrok, nikakor ne pride vanj.« Želim si, da bi otroci začutili Jezusovo navzočnost v Cerkvi in bi se radi vračali k njemu po pomoč in mir. In kakor je Jezus velel, naj pustimo otroke v njegovo naročje, imamo odrasli nalogo in poslanstvo, da jih s skupnimi močmi popeljemo na pot vere, da bodo nekoč odgovorni, dostojanstveni in srečni odrasli.



Urška Florjančič, tajnica ŽPS, pevka in katehistinja:

Vsa naša družina rada sodeluje in pomaga, kjer more, še posebej, ker vidimo, s kakšno srčnostjo, predanostjo in požrtvovalnostjo se župnik Alojz Snoj razdaja za blagor našega občestva, Cerkve in slovenskega naroda. On je motor in srce živahnega utripa v naši župniji. Jaz pomagam kot tajnica ŽPS, pevka in katehistinja, moj sin Jakob je ministrant in skupaj z mladimi glasbeniki lepša naša srečanja, starša Ana in Pavle pa bogatita kulturno življenje v župniji, mama kot vodja Starološke župnijske knjižnice dr. Janeza Veiderja, oče kot pobudnik številnih razstav in urednik domoznanskih publikacij.



DRUŽINE NA ROMANJU Z DRUŽINSKO AKADEMIJO PO POTI P. ROMUALDA, P. MANDIČA IN P. PIJA POD GESLOM BOJJE GOSPODOV, MONTE SAN ANGELO, OKTOBER 2019./ MARJAN DEBELJAK

STARA Loka se kot Lo(n)ka omenja v listini, s katero cesar Oton II. širše loško ozemlje podari freisinškemu škofu Abrahamu.

1865

BLAGOSLOVILI so današnje cerkev, sezidano v historičnem slogu na mestu, kjer so podrli staro, dotrajano in eno najstarejših cerkva na Kranjskem.

2002

PORUŠILI so staro kaplanijo in postavili Dom na Fari, v katerem so bile veroučne učilnice in večnamenski prostor za predavanja in razstave. Kasneje je v njem prostor dobil župnijski vrtec Sončni žarek.

2007

BLAGOSLOV Jurjeve dvorane, ki služi družbeno-kulturnemu dogajanju v župniji in mladim za športno rekreacijo.



OTROCI VRTCA SONČNI ŽAREK VSAKO LETO PRIPRAVIJO VEČ PRIREDITEV, MED DRUGIM STARŠEM IN DRUGIM OBISKOVALCEM BOŽIČNE PRAZNIKE POLEPŠAJO Z BOŽIČNICO. / JANEZ SNOJ



BOGASTVO ORGANISTOV (Z LEVE): JURE RIHTARŠIČ, KLEMEN KARLIN, JAKOB HABICHT, PROF. ANDREJ MISSON (DOLGOLETNI REDNI ORGANIST ŽUPNIJSKEGA ZBORA), AMBROŽ DEMŠAR (ORGANIST OTROŠKEGA ZBORA) IN GREGOR VOJE. / MARJAN DEBELJAK

župniščem in cerkvijo, prirejajo razstave ter duhovna, kulturna, družbena in zgodovinska predavanja z najrazličnejšimi gosti. V zadnjih 20 letih so izdali več kot 30 publikacij, knjžic in knjig, popisali in uredili so župnijsko knjižnico, v kateri hranijo 13.000 del.

Pomemben dejavnik družbenega življenja je tudi Kultur-

no-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka, ki tesno sodeluje z župnijo. To vsako leto pripravi »skoraj 20 dogodkov, ki vključujejo pasijonske večere, Jurjev sejem in Sejem na Fari, arheološki sprehod po okolici, Strahlove večere s predstavitev krajevnih kulturnih in etnografskih posebnosti, koncerte, postavitve jaslic po staroloških domačijah

in društvene izlete,« pove predsednik društva Mihael Habicht. V sodelovanju z društvom so zasnovali tudi Alejo škofov v Stari Loki in postavili prvo obeležje v spomin na Staroločana, škofa Andreja Karlina.

Omeniti velja, da so Staroločani močno vpeti tudi v vsakokratno izvedbo Škofjeloškega pasijona. Pred leti so imeli celo svojo gledališko dejavnost, med drugim so odprte Jurjeve dvorane obeležili s predstavo po resničnih dogodkih Umorjeni škof.

Katoliški vrtec povezal družine

Že 17 let v okviru župnije deluje Vrtec Sončni žarek, sprva v kletnih prostorih župnišča, zaradi velikega povpraševanja se je kasneje preselil v popolnoma prenovljeno stavbo Dom na Fari, v katerem danes odrašča 110 otrok ob kolektivu 22 sodelavcev. Kot razlagata vodji vrta Andreja Keršmanc in Janez Snoj, njihova pedagogika temelji na vzgoji za odnose, medsebojno spoštovanje in ljubezen. »Ne vemo, kaj bodo otroci, ko bodo veliki, vemo pa, da bodo potrebovali povezovanje, sodelovanje in skupnost. Če bodo znali graditi odnose, bodo lahko karkoli,« poudarja Andreja.

Da jim uspeva, dokazujejo starši otrok, ki so dali pobudo, da bi to skupnost ohranjali tudi naprej, ko otroci vstopajo v osnovno šolo. V tej želji so pred desetletjem ustanovili Družinsko akademijo, v kateri se povezujejo družine, organizirajo predavanja in simpozije ter se enkrat letno odpravijo na romanje v različne romarske kraje po Evropi, med drugim so poromali v največja evropska božjepotna središča (Medžugorje, Rim, Fatima, južna Poljska, San Giovanni Rotondo). Na prve petke pa družine z otroki skupaj častijo Najsvetejše.

Bogastvo župnijskih sodelavcev

Pozornosti so deležni tudi starejši župljani, predvsem

od župnijske Karitas, katere poslanstvo je prav obiskovanje starejših po domovih in stanovalcev Centra slepih in slabovidnih, kjer bivajo tudi stari in onemogli. Prostovoljci Karitas jih obiskujejo na tedenski ravni, župnik pa jih mesečno obhaja, v centru pa vsak prvi petek tudi daruje mašo.

Zahvala za pestro in živahno življenje v župniji gre predvsem številnim stalnim sodelavcem. Župnik jih našteje okoli 250. Najprej ne pozabi na prvega sodelavca dr. Janeza Ambrožiča, ki je v Stari Loki duhovni pomočnik od leta 2013 in mašuje, spoveduje, obiskuje ostarele. Potem je tu 16 članov župnij-

skega sveta, osem ključarjev in dva člana gospodarskega sveta, mežnar, 17 ministrantov, okoli 20 pevcev pri otroškem zboru in prek 30 pri mešanem, bogastvo organistov, 70 čistilk in dve krasilki, 20 bralcev Božje besede, dva izredna delivca obhajila, pritrkovalci, ekipa postavljavcev božjega groba in jaslic, pet katehetov idr. »Vse te skupine vodijo laiki, povsod je en odgovoren in poskrbi za organizacijo,« v hvaležnosti vsakemu sodelavcu poudarja župnik Snoj, ki priznava, da brez njih ne bi zmozel vsega tega dela.

ANA RUPAR

ana.rupar@druzina.si

Vključeni so veliko bolj prizadevni

Dr. Alojz Snoj, župnik

Ljudje so na svojo župnijo in njeno zgodovino ponosni, želijo, da se držiš starih običajev. Ko sem tu nastopil službo pred 20 leti, nisem vedel, kako je vse bilo, in so me hitro opozorili na svoje običaje. Meni je bila vedno prva skrb duhovna rast ljudi, zato sem pastir. Vse, kar se je gradilo, so le sredstva. Prva ljubezen mi je bila pastoralna, kako poživiti duhovno življenje vere v ljudeh, ki se kaže v molitvi, češčenju Najsvetejšega, v pobožnostih prvega petka in prve sobote, v odnosu z ljudmi in med ljudmi. Veliko dam na to, da je vsaka maša lepa, da pri njej sodeluje čim več ljudi, da imam več sodelavcev. Ponosen sem na to, da imamo tako pogosto češčenje, da se tega udeleži veliko družin, da imamo romanja družin in župnijska romanja v Crngrob, da obhajamo kvatrne nedelje. Imamo molitveno skupino,

ki se srečuje dvakrat mesečno, in skupino Beseda življenja, ki se dobiva enkrat mesečno. Vsa gibanja in skupine z veseljem podpiram. Vsi, ki so kje vključeni, so veliko bolj prizadevni.



TATJANA SPLIČHAL



Neža Karlin, Družinska akademija:

Svojo župnijo najbolj čutim v živem občestvu družin, ki skupaj jadramo skozi življenje, se medsebojno podpiramo pri vzgoji otrok in molimo drug za drugega. Hvaležni smo za župnijski vrtec Sončni žarek, ki nas na poseben način povezuje. V želji, da bi bogastvo pedagogike skupnosti, ki so jo naši otroci živeli v vrtcu, prenesli tudi naprej v čas šolanja, smo družine ustanovile zasebni zavod Družinska akademija, da v njenem okviru organiziramo druženja, predavanja in zelo priljubljena družinska romanja. Ker pa je Jezus srce vsake skupnosti, nam je še posebej lepo, ko ga vsi skupaj vsak prvi petek v mesecu z molitvijo in pesmijo častimo v sveti evharistiji.



Gregor Voje, organist:

Glasbeno dogajanje v naši župniji je precej razgibano. Sodelujem kot organist, pred leti sem vodil tudi mešani pevski zbor, ki mu zdaj dirigira Tomaž Tozon. Sem eden od šestih organistov, skrbim tudi za seznam petja in igranja pri mašah. Med pevske skupine ima prvo mesto mešani pevski zbor, saj z mogočnim petjem bogati nedeljske in praznične maše. Enkrat mesečno prepeva otroški zborček pod vodstvom Lucije Tozon. V zadnjem času se je oblikovala tudi skupina mladih glasbenikov, ki s sodobno krščansko glasbo pripomore k vzdušju na molitvenih urah ter ob drugih priložnostih. Ob zborovski dejavnosti je v župniji močno tudi ljudsko petje, ki krasno bogoslужje predvsem med tednom.